

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

XII. Iac. Sadoletvs Episc. Carpent. Bonifacio Amerbachio Basiliensi S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](#)

pnendi & nihil faciendi sunt: non enim digni sunt, quorum
vel habeatur mentio. Ego sicut & amore erga me tuus, meusque vi-
cissim erga te, & mea natura, & in primis officium amicitiae po-
stat, semper futurus sum, & tuorum clarissimarum virtutum
fatu, & dignitatis ac nominis praecipuis amator. Vale XII.
Cal. Decembris, M. CCCCC. XXVII. Carpent.

XII.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARPENT. BO.
nifacio Amerbachio Basiliensi S. P. D.

Legi tuas literas, pleras benevolentia, & officij: in quibus
quodd mentia mea erga te tantoper commemororas, facis cu-
quid abundantia amoris: nam ego eiusmodi officia, que simi-
libus viris probis docisq; tribununtur, magis honestate eos qui
tribunt, quam eos quibus deferuntur, semper arbitratus sum.
Quamobrem si quid egi iui causa, non tam mihi te gratias, quam
me occasioni agere oponet. Atque viriam, qua in te voluntate
sum, tantum mihi dediles fortuna facultatis, ut magna aliqua in
te meum animum melius perspicere potuisses: non te felicisser
opinio tua, siquam denatura & moribus meis suscepimus habes.
Etenim cum sum virtutis, & que doctrina planè studiostissimus, re-
que ritaque carum plurimum valere perspicerem: iam ex eo
tempore, quo te primam Aucionem cognoui, amavi te perpeuò
polita, mihi: non tua causa mihi faciendum esse duxi: neq; me
meritatem fuisse in te benevolentia vnguam penitus. Nunc
vero, cum te ostendas tam memorem, tamq; gratum, humanis-
simique verbis omne tuum studium mihi deferas, etiam aman-
tius absenter studiofusq; complector. Quid enim faceres, si ali-
quo magni beneficio à me esse ornatus, cum pro tam prava re-
tam migrare mihi debete gratiam praeterferas, omnino o-
mnes habeo causas diligendi cui. Quapropter velim hoc tibi
petiudas, paucos rehahere, de quibus tibi æquè, ac de me pol-
liceti possis. Sed hac facti libertius prastabo, si uam verbis. Iter-
um librum accepi, quod sanè mihi incundum munus fuit: gau-
desque eaque diu abcondita fuerunt, nostra ætate porissimum
huc esse redita. Ego affidius in literis sum: cudo etiam nescio
quid: quod si confidero ex sententia, erit aliquid, credo, ad veras
potius studia protectum. Sed incredibilis in me est tarditas: in
quo ego solo Erafinum non frum maximè admirari, ciusque in-
genij vim, & orationis suspicere copiam. Cui tu plurimam fa-
ciet die, tamen eius quoque literis ipse rescribo. Vale mi-
cherbachi, & nos dilige, omnesque istie viros, doctos, qui recte

B 7 p. 29;

XIII.

IAC. SADOLETVS EPISC. CARP. N. SE-
natus Tholofani Prefidi S. P. D.

Cum venissim Carpentoracte ad V. Nonas Maias, mea Ecclieis deferuendi, & Deo in ea opere officiis impendendi causa, rebus Romanis aliquando penitus relatis, quod quidem meum consilium, Deincepsdem erga me benignitas, & securi exi-
tus postea, compobauerunt: qualius st̄tim ex his quos certe pa-
tabam, quibus in locis essem, cupiens scribere ad te, & funda-
menta nostra benevolentia iam pridem auspicio facta (si qui-
dem optimum auspicio virtus est) literis consermante. Cum au-
tem mihi de te nihil certi responderetur, propriecea quod negotiis
publicis à Rege assidue adiutibus, itineribus crebris distra-
herere, neq; diuinus fieri vno in loco confiseres: & ob eam can-
fam, & quod deinde tuisibus nuntiis ex Italia multis altatis, &
priuata mea incommoda, & mulcet magis publica calamitatis a-
sumum meum non leviter perturbauerant, vñq; in hunc diem à
scribendo fui retardatus. Nunc vero, depulsi nubibus illis mer-
itis ac molestia, quas mihi in animo tantorum malorum cogitatio
congregarat, cum (quod solet esse non difficillimum iis, qui in
summo Deo spes suas posuerunt) pteris humanis causibus ad fere-
nitatem animi, & ad constantiam me retulisse, flavi has ad te
date literas: quas vbiq; essem, tamen sperauit ad te aliquando
perlatum iti, per quas & officio satisfacerem (sim enim ibi pro-
tuis multis erga me meriti iam pridem valde obstitutus) & reno-
varem in te, q; ioad fieri posset, memoriam ac benevolentiam mei
nominis. Ego iam ab eo tempore, quo primum ad senatum Tho-
lofanū (cum tu maxima cum dignitate præses) causa Ecclie me-
fuit delata, cognoui meorum procuratorum, hominum proba-
tissimorum, testimonio, qui viriles, qua integratate, qua pruden-
tia, quanta auctoritate prædictus: intellexi quos; cum illius, te ita
est studiis optimarum & artium & literarum deditū, vt in eo ge-
nere laudi & scientie excelleres. Quod quidem ego maximum
in homine, si cum virtute innocentiaq; jungatur, statu ornamē-
tum esse. Non enim si rarum est, idcirco definit esse præclarum.
Quia ad splendorem & nobilitatem huius doctrinae, qua expoli-
tur humanitas, quæq; vna præcipue animos hominum ad veram
dignitatem honestatemq; instituit, addit quandam admirationē
etiam raritas. Magnum est enim & proflus admirabile, ita quan-
a quopiam in hoc tempore sapientiam, vt ea non ad quas sum v-

lora